

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΙΒ'. — 30 Σεπτεμβρίου 1915. — ΤΕΥΧΟΣ Γ'.

ΔΥΟ ΑΝΑΦΟΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 226 πολυτίμῳ Παλατίνῳ κώδικι τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ, γραφέντι τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα, περιλαμβάνονται δύο πλείστου λόγου ἀξιαὶ ἀναφοραὶ μὴ ὀνομαζομένου μητροπολίτου Μενεμβασίας πρὸς τὸν πατριάρχην, ἐξ ὧν πολλὰ διδασκόμεθα περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων καὶ τῆς ὀρθοδοξίας καθ' ὅλου, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγα περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων τυχῶν τῆς χερσονήσου. Τούτων ἡ μὲν πρώτη, πολὺ βραχυτέρα τῆς δευτέρας, περιέχεται ἐν φ. 69^α — 74^β τοῦ κώδικος. εἶτα δὲ καὶ πάλιν ἡ αὐτὴ ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι τὸ δεύτερον ἐν φ. 75^α — 81^β. ἡ δὲ δευτέρα, πολὺ ἐκείνης μακροτέρα καὶ σπουδαιότερα, καταλαμβάνει τοῦ αὐτοῦ κώδικος τὰ φ. 115^α — 133^β.

Ἐγράφησαν δ' ἀμφότεραι αἱ ἀναφοραὶ ὑφ' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς, καθ' ἃ ἐξάγεται ἐξ αὐτῶν τούτων ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ ἡ' τοῦ φ. 115^α, ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας, μεταγενεστέρας λατινικῆς παρασημειώσεως *Ejusdem ad patriarcham epistola supra, quadragesimo abhinc folio, δι' ἧς γίνεται παραπομπὴ εἰς τὸ φ. 75^α, ὅπου ἀρχεται τὸ δεύτερον ἀντίγραφον τῆς πρώτης ἀναφορᾶς. Ἀλλ' οὐκ ὀρθῶς ὁ σημεῖωσας τάνωτέρω*

προσέθηκεν ἐν τῇ ἄνω ῥα τῆς δευτέρας ἀναφορᾶς τάδε· Ad Constantinopolitanum patriarcham et episcoporum consilium super iniqua sua depositione, Oratio episcopi Maines, καθ' ὅτι ἡ ἀναφορά δὲν προέρχεται παρ' ἐπισκόπου Μαίνης παυθέντος, παρενοήθησαν δὲ τὰ ἐν φ. 115^α λεγόμενα Ἐπει δὲ ἀρτίως τῆς κατ' ἐμὲ ἐκκλησίας παρὰ πάντα λόγον δικαίου ἢ τῆς Μαίνης ἐπισκοπῆς ἀπεσπιάσθη καὶ προστίθεται οἷς οὐκ ἐνι δικαίον.

Τῶν δύο εἰρημένων ἐξαιρετικῶς σπουδαίων ἀναφορῶν ἐκδίδω κατωτέρω τὸ κείμενον, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ὑπομνηματίσω αὐτὸ καὶ διαφωτίσω ἱστορικῶς ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει τοῦ Νέου Ἑλληνομνημονος.

Ἐν ταῖς ὑποσελιδίαις κριτικαῖς σημειώσειςι τῆς πρώτης ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἀναφορᾶς τὸ μὲν A δηλοῖ τὰς διαφόρους γραφὰς τοῦ ἐν φ. 69^α κ. ἐ. ἀντιγράφου, τὸ δὲ B τὰς τοῦ ἐν φ. 75^α κ. ἐ.

A'

Παναγιώτατε, θεϊότατε, θεσπεσιώτατε καὶ πᾶν εἴ τι ἄλλο τίμιον καὶ σεβάσιμον πρᾶγμα καὶ ὄνομα ἐμοί τε κατὰ Κύριον ὑπερήδιστε ἀγίε μοι αὐθέντα πάτερ θέσποτα καὶ οἰκουμενικὸν πατριάρχα.

Τιμίαις γραφῶς τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου δεξάμενος, τὴν μὲν μίαν 5 παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Μαίνης, τὴν δὲ ἑτέραν παρὰ τοῦ Κορίνθου, ἀπορῶ πρὸς τίνα τούτων ἀπολογήσασθαί με χρῆ πρῶτον, μετὰ τοσαύτης καταδίκης καὶ τῶν δύο κατ' ἐμοῦ ἀπολυθειῶν, καὶ ταῦτα ἀπόντος, καὶ μὴτ' ἐρωτηθέντος κἂν διὰ τιμίας γραφῆς τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου, μῆτε βασάνῳ τὰ τοιαῦτα τῶν πραγμάτων δοθέντα, ἀλλ' ἀπολυ- 10 θέντα καθ' ἡμῶν οὕτω σφοδρῶς καὶ δξέως μετὰ τοσαύτων σκωμμάτων, ὡς ἂν οὐκ ἠδικημένων ἡμῶν τὰ μέγιστα καὶ πρὸ ἡμῶν τῶν φιλευσεδῶν νόμων καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀδικησάντων

1 Παναγιώτατε πατριάρχα A : λαίπουσι B, ὅπου νεωτέρα χεῖρ ἢ ἐπιγραφή Epistola ad patriarcham Constantinopol. episcopi depositi apologetica 6 τίνα B : τίνα ἐπὶ τοῦ διαγεγραμμένου ὁποῖαν με A 11 πρὸ A : πρὸ B

ἐτέρους, καὶ οὐχ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀδικίας, ἀλλὰ καὶ μεγάλας καὶ πρὸς μεγάλους ταύτας γεγυνοίας καὶ ἐναρτέτους ἀνδράς. Τοσοῦτον ἦν τὸ τῶν τιμίων καὶ ἱερῶν μοι γραμμάτων καθ' ἡμῶν ὀργίλον καὶ ἐπιπληκτικόν· ὃ δὲ καὶ διὰ τὸ πατρικόν καὶ σεβάσιμον καὶ ὑψηλὸν καὶ θεῖον τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου καὶ διὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς μετὰ εὐεργεσίας φιλικόν, εἰ καὶ πρὸς ὄραν ἐλύπησεν, ἀλλὰ παραίνεσιν πατρικὴν καὶ φιλικὴν ἀντικρυσ ἠγγησάμεθα, καὶ ἐξ ἐπηρείας καὶ προσβολῆς ἀνθρώπου κινῶς ὑποῦλου καὶ χαιρεκάκου ταῦτα προέβησαν. Δόλος γὰρ ὄντως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα, τεκτηναμένον κακά. Ἄλλ' ἐκείνῳ μὲν τῷ ταῦτα συρράψαντι δολερῶς συγχωρήσοι θεὸς καὶ μὴ ἐμπέσοι εἰς βόθρον ὃν ὀρύσσει κατὰ τοῦ πλησίον. Τῆς δὲ μεγάλης ἀγιωσύνης σου τὴν εὐεργεσίαν καὶ ἀναδοχὴν καὶ φιλίαν πρὸς ἡμᾶς τοὺς εὐτελεῖς καὶ ταπεινοὺς σχεδὸν οὐδ' ἑπὶ αἰῶν τῆς ἐμῆς ἐξελεῖται ψυχῆς, ἀλλὰ, καὶ μετὰ θάνατον εἰ τις αἰσθησὶς ἦν μοι, καὶ τότε μετ' εὐφημίας ἀν' ἰσως ἐμεινήμεν τοῦ σου θεοῦ ὀνόματος. Διὰ τοῦτο ἐκεῖνα μὲν παραίνεσιν, ὡς περ εἶρηται, καὶ συμβουλήν ἠγγησάμεθα· οὕτω γὰρ ἠγεῖται ταῦτα καθαρὰ καὶ ἀδόλος φιλία· τοῦτο δὲ γε μόνον ἠνίασεν ὅπερ αὐθόλως τῆς σῆς θείας ψυχῆς ἔργον εἶναι νομίζω, ἀλλὰ τοῦ προρρηθέντος γενναίου τὰ τοιαῦτα ἀνδρὸς τὸ διπλᾶ πεμφθῆναι τὰ γράμματα, ἐκεῖνα δὲ λέγω τὰ σκοιμάτων μεστὰ, τὰ μὲν πρὸς ἐμὲ, τὰ δ' ἴσα τούτοις πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Ματίνης, ἔν' ἔχη πρὸς ἐπίδειξιν ταῦτα τοῦ καθ' ἡμῶν ἀνδραγαθήματος αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ τοῦ πάνθ' ὑποβάλλοντος καὶ συνεργουόντος αὐτῷ καὶ συρράπτοντος ταῦτα. Τίς γὰρ ἦν ἡ χρεία τοῦ τοιοῦτου πράγματος; Ἄλλὰ καὶ τοῦθ' ὑπομονητέον.

Ὅτι μὲν οὖν αὐτὸς, σὺν θεῷ ὃ' εἰρήσθω, οὔτε μικρὸν ἢ μέγα οὔτε πρὸς τινα τῶν ἐν ἀξιόμασιν, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἰδιώτην τὸν τυχόντα παρὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας καὶ νόμους καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικoὺς πέπραχα θεσμοὺς τὸ τυχόν αὐτὰ δεῖξει τὰ πράγματα καθαρῶς καὶ ἀπερικαλύπτως. Ἀπολογήσομαι τοίνυν κατὰ τὸ παρὸν μὲν διὰ γραμμάτων, τάχιστα δὲ σὺν θεῷ καὶ σωματικῶς. Καὶ πρῶτον πρὸς τὰ πρώτως μοι καὶ διακομισθέντα παρὰ τοῦ ἐπισκόπου. Πρὸ δὲ τοῦ θέσθαι ἡν ἀπολογίαν μικρὰ τινα τό γε νῦν ἔχον δηλώσω τῶν τοῦ ἐπισκόπου

2 μεγάλοις B : μεγάλα; A 7 ἐπηρείας A : ἐπηρείας B 14 ἐξελεῖται A : ἐξελεῖται B 16 διὰ τοῦτο ἔγραψα : διατοῦτο AB 23 αὐτοῦ B : αὐτοῦ μεθ' ἡμῶν καὶ διαγεγραμμένον A 27 πρὸς τινα ἔγραψα : πρὸς τινὰ AB 33 μικρὰ τινα ἔγραψα : μικρὰ τινὰ AB

που. Αὐτὸς μέντοι οὗτος, λέγω, πρὸ καιροῦ τινος ἀργία καθυπεβάλετο
 παρὰ τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου καὶ δικαίως, πλὴν μὴ εἰδότης ἐμοῦ,
 εὐλόγως δ' ἐπετιμήθη παρ' αὐτῆς· τὸ γὰρ ἔγκλημα μέγα καὶ καθ' οὗ
 τὰ μέγιστα οἱ θεοὶ καὶ ἱερεῖς κανόνες ἐπανατείνονται. Χειροτονία γάρ
 ἦν ἀναξίου ἐκείνου διὰ τοῦ Μαξίμου καὶ παρ' ἐνορίαν καὶ ἐπὶ χρή-
 5 μασι. Καὶ τὸ μὲν πρᾶγμα ἴσως ἐν, τρία δὲ τὰ ἐγκλήματα, καὶ πρὸς
 ἐμὲ θεῖα καὶ ἱερά γράμματα τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου ἦκον εἰσέτι
 καὶ νῦν διασωζόμενα, ὀνειδίζοντα καὶ ἐπανατεινόμενά μοι ὡς ἀμε-
 λουῦντι καὶ οὐκ ἐξετάζοντι καὶ παιδεύοντι τὰ τοιαῦτα. Πρὸς δὲ δὴ καὶ
 10 ἀπελογησάμην, ὅτι οὐδόλως ἔγνων τι περὶ τούτου· πῶς γὰρ ἂν εἶπον
 τὰ τοιαῦτα ὄλως γίνεσθαι; Ἔστα πάλιν οὐκ οἶδ' ὅπως συγχώρησις
 παρὰ τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου πρὸς τὸν ἐπίσκοπον, μηδὲν εἰδότης
 ἐμοῦ. Ἐκάτερον δὲ γεγονὸς, καὶ γεγονὸς μέντοι, πρὸς δὲ καὶ ἐχρῆν
 λυπηθῆναί με, ἀφίημι τοῦτο εἰς τὴν ἐνδιάκριτον διάκρισιν τῆς μεγάλης
 15 ἀγιωσύνης σου. Μετὰ δὲ τινὰ χρόνου παραδρομῆν ἦκον ἀπὸ τῆς τοῦ
 Μαίνης ἐνορίας καὶ τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἱερεῖς καὶ λαϊκοὶ ἐγκαλοῦντες
 αὐτῷ τοῦτο μὲν ἐγκληματικὰ, τοῦτο δὲ καὶ χρηματικὰ, δὲ δὴ καὶ οὐ τοῦ
 παρόντος ἂν εἴη καταλέγειν πάντα καιροῦ καὶ ἐνοχλεῖν σου ταῖς θεαῖς
 καὶ ἱεραῖς ἀκοαῖς τῷ μήκει τῶν γραμμάτων· εἰρήσονται δὲ πάντα
 20 κατὰ τὸν προσήκοντα τούτοις καιρὸν. Διαμηνυθεὶς μέντοι ὁ ἐπίσκοπος
 παρ' ἡμῶν οὐχ ἦκεν. Ἦκον μέντοι πάλιν οἱ κατήγοροι καὶ αὐτοὶ καὶ
 ἕτεροι· ἦκε δὲ καὶ ὁ αὐτάδελφος αὐτοῦ Πέτρος, ὃ ἐπώνυμον Ἀνάλα-
 τος. Οὗτος δὴ καὶ σφοδρότερον τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ καὶ ἐπισκόπου
 κατηγόρει. Καὶ διὰ γραμμάτων οἰκείων αὐτοῦ καὶ ἐγγράφως καὶ πά-
 25 λιν διαμηνυθεὶς οὐχ ἦκεν. Ἐπίσκοπος γὰρ ὢν τῶν μὲν τῆς ἐπισκο-
 πῆς ἐκαρποῦτο, εὕρισκετο δὲ ἐν ἐτέρᾳ ἐπαρχίᾳ, φροντίδα ἡγουμενείας
 μοναστηρίου τινὸς ἐπαναλαβόμενος. Γενομένου δὲ μου κατὰ τὸν Μυ-
 ζηθρᾶν διὰ τινὰ ἐκέισε παρεμπεσοῦσαν ὑπόθεσιν· ὁ γὰρ τοὶ Λακεδαι-
 μονίας σύνοδον συνεκρότησε, καὶ τὸ μὲν δοκοῦν διὰ τινὰ ὑπόθεσιν, τῇ
 30 δὲ ἀληθείᾳ ἕτερον ἦν αὐτῷ τὸ βουλούμενον· τέως γε μὴν παρεῖσθω
 ὄντων δὲ πολλῶν Πελοποννησίων ἐπισκόπων, σὺν οἷς καὶ ὁ Μαίνης,
 μετὰ τὸ διάγνωσιν τῆς ζητουμένης καὶ δοκούσης ὑποθέσεως γενέσθαι

1 τινος ἀργία ἔγραψα: τινὸς ἀργεία AB καθυπεβάλετο A: καθυπεβάλετο
 μετὰ διαίρεσιν τοῦ ἑτέρου λ B 7 ἦκον προσθετικόν ἄνωθεν B: λείπει A
 10 τι ἔγραψα: τί AB 14 λυπηθῆναί A: λυπηθῆναι B 16 αὐτῷ
 ἔγραψα (Πρξ. σ. 261, 1 καὶ σ. 265, 4): αὐτοῦ AB 18 πάντα ἐν τῷ καιρῷ
 κατὰ συνέχειν A: πάντα χωρὶς χειρὶ ἄνωθεν B 27-28 Μυζηθρᾶν ἔγρα-
 ψα: μειζηθρᾶν A: μειζηθρᾶν ἐκ τοῦ μειζηθρᾶν B

Πέτρος ὁ Ἀνάτατος ἐγκαλεῖ μὲν τῷ ἐπισκόπῳ καὶ ἀδελφῷ αὐτοῦ, σὺν ἐκείνῳ δὲ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν, καὶ ἡ ἐγκλησις ἐγγραφὸς οἰκείαις αὐτοῦ γράμμασιν, ἃ δὴ καὶ διατηροῦνται, τὸ δὲ κινούμενον χρηματικόν τε καὶ ἐγκληματικόν. Ἐπιχειροῦντος τοίνυν ἀπολογεῖσθαι τοῦ ἐπισκόπου καὶ ἀτονοῦντος, ἡ τῶν ἀρχιερέων ὁμήγουρις τοῦτο μὲν ἀδελφικῶς, τοῦτο δὲ καὶ φιλικῶς, καὶ μάλιστα ὁ Παλαιῶν Πατρῶν, «πολλὰ πρὸς ἐμὲ, «πολλὰ καὶ ἀτοπα γεγονότα πρὸς τοῦ ἐπισκόπου εὐρήσεις, ἐκέισε παραγενόμενος, οὐκ αὐτὸ τοῦτο μόνον» εἰρηκότες· «οἶδαμεν τοπικῶς γὰρ ἡμεῖς ἀκριβῶς τὸν ἄνθρωπον πολλὰ πεποιηκότα παράνομα, σὺν οἷς καὶ ἡ τοῦ Μαξίμου χειροτονία», ταῦτα καὶ τοιαῦθ' ἕτερα 10 ἔλεγον οὕτῳ γὰρ ἦν αὐτοῖς ὁμωρόφις καὶ ὁμοτράπεζος καὶ τούτοις συμπνέων, μᾶλλον δ' ἐκεῖνοι αὐτῷ συμπνέοντες. Καὶ ἐπεὶ ἔδοξε καλὸν ἀπελθεῖν με τοπικῶς καὶ τὰ κατὰ τὸν ἐπίσκοπον ἐξετάσαι, τί με ἐχρῆν ποιεῖν; Μὴ ἀπελθεῖν; Καὶ ποῦ τοῦτο τῶν καλῶν καὶ νομίμων; Ἄλλὰ παρασιωπῆσαι; Καὶ πῶς οὐκ ἐμελλον καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώποις 15 λόγον ὑφέξειν ὑπὲρ τούτου, καὶ ταῦτα πρῶτον μὲν τῶν θείων καὶ ἱερῶν γραφῶν τῆς μεγάλης ἀγιοσύνης σου παρακελευουσῶν με διαναστηναὶ καὶ διεγερθῆναι πρὸς τὴν ἐκείνου ἐξέτασιν, ἔπειτα καὶ τῶν ἀρχιερέων ἀξιούντων καὶ πρὸς τοῦτο διεγειρόντων καὶ παντὸς σχεδὸν τοῦ ὑπὸ τὴν ἐνορίαν τοῦ ἐπισκόπου τελοῦντος ἱερατικοῦ τε καὶ λαϊκοῦ 20 τάγματος καὶ καταβοώντων καὶ κατηγορούντων ἀγράφως τε καὶ ἐγγράφως, ἃ δὴ καὶ διατηροῦνται, οἷς στέλλομεν κατὰ τὸ παρὸν καὶ τὰ ἴσα, κἂν ἄλλως ὁ καλὸς Λακεδαιμονίας ταῦτ' ἀνήγγειλεν; Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ προθεσμία δέδοται τῷ ἐπισκόπῳ συμπαραγενέσθαι μοι καὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἐξετάσει δοθῆναι· οὐδὲ γὰρ οὐδόλως ἤρετίσατο 25 κατοικῆσαι ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ τὰς προσόδους ἀπερχόμενος καὶ λαμβάνων εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν διέτριβεν, ὥσπερ ἀνωτέρω λέλεκται· ἐπεὶ ἤκε προθεσμία, αὐτὸς δὲ διαμνηυθεὶς καὶ ἀπαξ καὶ οἷς οὐχ ἤκεν, ἤδη μόλις τῆς μονῆς ἐξελθὼν ἤς ᾔκει καὶ καθ' ὃν αὐτὸν χωρὸν περιέμενον ἐλθὼν, ὡς ἡ φροντίς τοῦ μοναστηρίου καὶ τὰ γεώμορα 30 καὶ τὰλλα ὅσα δὴ καὶ προεβάλλετο οὐκ ἔωσιν αὐτὸν ἐλθεῖν ἔλεγε. Ἐὶ δ' ἦν πρόδηλος παρακοή καὶ ἀπειθεία, μᾶλλον δὲ διάδρασις καὶ ἀποφυγή τῶν κατ' αὐτοῦ ἐλέγχων. Ἐγὼ δ' ἐκέισε παραγενόμενος· τεσσαρὲς καὶ δέκατον δὲ ἔτος ἔχων ἐνδημῶν τηνικαῦτα τῇ Πελοποννήσῳ, οὐδέποτε παρεγενόμην ἐκεῖσε· καὶ τότε δ' οὐν μόλις καὶ σὺν

1 αὐτοῦ ἐγγράφῳ : αὐτοῦ AB 12 αὐτῷ συμπνέοντες A : συμπνέοντες; αὐτῷ B

25 ἤρετίσατο ἐγγράφῳ : ἤρετίσατο AB 26 κατοικῆσαι B : κατοικίσαι A

βία παρεγενόμην ταῖς ἄνωθεν εἰρημέναις αἰτίαις. Καὶ ἔσα μὲν ἐλέγ-
 χων καὶ κατηγορῶν καὶ μαρτύρων καὶ τοῦ κατηγορουμένου παρόντος
 ἔδει παρῆναι, ἐκεῖνα μὲν εἶσα, καὶ ταῦτα τοῦ κατηγορουμένου μὴ
 θελήσαντος παραγενέσθαι· ἃ δ' ἦσαν πράγματα μὲν γεγονότα, προφα-
 νή δὲ, λέγω δὲ μοιχοῦ, ευξίας καὶ χειροτονίας πικρανόμους καὶ ἀθεμιτο-
 γαμίας καὶ ἄλλα ἅττα ὅποια οὐδ' αὐτὸς εἶχεν ἀρνεῖσθαι, ταῦτα πλὴν
 τῆς συνδρομῆς καὶ εἰσηγήσεως τοῦ καλοῦ Λακεδαιμονίας, οἷον τῆς
 ἰδίας ἀνεψιᾶς τελείας ἱεροτελεστίας κατάλυσιν· τίς γὰρ ἠδύνατο εἰς
 10 γονός, πῶς αὐτὸς ἐκείνην ἑτέρῳ συνήρμοσεν ἀνδρὶ, οὐκ ὀλίγον μέρος
 τῆς προικῆς ἐκείνης καταβαλλόμενος καὶ ἔχων αὐτὸς παρ' ἑαυτοῦ χρό-
 νον ἱκανὸν τὸν δεῦτερον αὐτῷ γαμβρόν· εἰ δὲ καὶ τοῦθ' ὁ καλὸς παρα-
 γράφεται Λακεδαιμονίας, ὅπερ οὐκ ἂν ἰσχύσειε ποτε, κἂν ἄνω ποτα-
 μῶν τὰ πράγματα χωρήσῃ, ἀλλὰ τά γε γράμματα αὐτοῦ οἰκειόχειρα
 15 καὶ ὑπογεγραμμένα δῆθεν παρ' αὐτοῦ μετὰ ἀπάτης βοῶσιν ἣν ἐποί-
 ησε μετὰ τοῦ κρῶν συμπενοθεροῦ αὐτοῦ διάλυσιν, ἃ δὴ καὶ φυλάτ-
 τονται παρ' ἡμῶν εἰς μαρτυρίαν συνοδικήν τῆς ἀληθοῦς ἀπαγγελίας
 τοῦ γενναίου καὶ φιλαλήθους Λακεδαιμονίας· τὰ μὲν οὖν πολλὰ καὶ
 προφανῆ καὶ τοιαῦτα ἐῷ λέγειν ἦδη, πλὴν καὶ ταῦτα καὶ τὰ πολλὰ
 20 εἰρήσεται κατὰ τὸν προσήκοντα καιρὸν ὑπὸ τῶν αὐτοῦ κατηγορῶν.
 Διὰ τὰ προφανῆ τοίνυν ταῦτα ἐκεῖνον μὲν τηνικαῦτα ἀργία καθυπέ-
 βαλον· οὐδὲ γὰρ ἄλλως ἔχρην.

Ἐκείθεν τοιγαροῦν ἐπανιόντος μου εἰς τὴν ἑμὴν ἐκκλησίαν, μηδε-
 νός τῶν τοῦ ἐπισκόπου δικαίων, οὔτ' οὖν ἱερατικῶν οὔτ' αὐ κτημα-
 25 τικῶν ἢ ἀερικῶν, ἀψαμένου τὸ παρ' ἄπαν, καθὼς ἐστὶν ἀληθές καὶ
 φανερόν, διαμηνυθεὶς πάλιν οὐχ ἦκε λόγον ὑφέξων, καὶ ταῦτα τῶν
 κατηγορῶν καταβαδόντων αὐτοῦ καὶ ἀδικεῖσθαι τὰ μέγιστα δυσχυρι-
 ζομένων. Τέως δ' οὖν ἦκε μεθ' ἱκανὸν τὸν καιρὸν, γνοὺς οὐ προσμέ-
 νειν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν ἐκείνου ἀφίξιν ἀπαγορεύσαντας. Ἦλθε
 30 δὲ ὄρισμός μοι κομίζων δεσποτικὸς καὶ γράμματα τῶν ἐν τέλει
 τινῶν, ἀντιβολούντων συγχωρήσαι οἱ. Ἄ μὲν οὖν εἶπον αὐτὸς αὐτῷ
 τότε παρῆσθω· ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦκεν ἀφικέσθαι με παρὰ τὴν μεγάλην
 πόλιν, καὶ δὴ καὶ ἀφικόμην, τὰ κατὰ τὸν ἐπίσκοπον ἐκοίνωσα διη-

ἢ Τὰ λέγω δὲ μοιχοῦ, ευξίας ἐγράφησαν εἰς ἐν τῷ Α, διεγράφησαν δ' εἶτα τὰ
 πρῶτα 11 καταβαλλόμενος ἔγραφα: καταβαλλόμενος AB 13-14 κἂν ἄνω
 ποταμῶν τὰ πράγματα χωρήσῃ B: κἂν ἄνω πηγαὶ τῆ τοῦ λόγου χωρήσασιν ἐν
 τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ἠξ ἄνω ποταμῶν τὰ πράγματα A 21 ἀργία καθυπέβαλον
 ἔγραφα: ἀργία καθυπέβαλλον AB 25 παρ' ἄπαν ἔγραφα: παρ᾽ ἅπαν AB

γρησάμενος φιλικῶς τῇ μεγάλῃ ἀγισύνη σου, οὐκ ὀλίγην τὴν φροντίδα ἔχων πῶς ἂν ποιήσαιμε τὴν ἐξέτασιν ἐνταῦθα κανονικῶς καὶ ὡς δεῖ· ἀρχιερέων γὰρ δεῖ καὶ δυσκαλῶς κατὰ νόμους, τῶν ἱερῶν κανόνων σαφῶς ἀπαγορευόντων μηδὲ δι' ἕνδεκα τὸ κύρος ἔχειν τὴν τοῦ ὁ ἐπισκόπου ἐξέτασιν, ὅποια ποτ' ἂν ᾖ. Καὶ ἐνεόσουν ὡς ὁ μὲν Κορίνθου καὶ πῶς ἂν γρήσαιο τοῖς τοιοῦτοις τῶν πραγμάτων ἀντικρινόμενος ἡμῖν καὶ ἐγκαλῶν ἡμῖν καὶ παρ' ἡμῶν ἐγκαλούμενος. Τοῦτω δὲ ταῦτα σχεδὸν καὶ ὁ Ἰταλικῶν Πατρῶν. Ἄλλ' ὁ Λακεδαιμονίας ; Καὶ ἐπεὶ οὐχ εὗρεν ἡμᾶς συνεργούς πρὸς τὰς οἰκείας ὀρέξεις, πότε 10 ἐπαύσατο καθ' ἡμῶν ἀεὶ κατεπεμβαίνων καὶ ἐπιχειρῶν σφετερίζεσθαι πολλὰ τῶν τῆς ἐμῆς ἐκκλησίας μετὰ πολλῆς πικρίας καὶ ἀηθίας καὶ πολλακίς μὲν ἀντιδικῶν ἡμῖν, ἀεὶ δὲ, σὺν θεῷ δ' εἰρήσθω, καταδικαζόμενος ; Διὰ ταῦτα καὶ τὸ συνδικαιτῆσαι ἡμῖν τὰ τοιαῦτα ἐκείνους καὶ τὸ συνεξετάσαι οὐ κατὰ λόγον χωρήσουσιν, ὅποιον εἰδείξε καὶ τὸ 15 γεγονὸς μετὰ ταῦτα, ὅπερ ἔχομεν δεῖξει πραγματικῶς καὶ σωματικῶς.

Ἀνήνεγκα τοίνυν ἐνδημῶν τῇ Κωνσταντίνου τῇ μεγάλῃ ἀγισύνη σου, ὡς περ εἴρηται· παρ' αὐτῆς δὲ οὐκ εἶδ' ὅπως ἐπανελθόντος μου μετ' οὐ πολὺν τινα χρόνον, ἦλθον τίμαι μοι γραφαὶ παρακελευόμεναι μὲν ἐμοὶ τοῦτον ἔαν ἔχειν τὸ ἐνεργοῦν, καὶ πρὸς ἐκείνον δὲ τοῦ 20 ἐμοῦ λύσεισ διὰ τιμίας γραφῆς δεσμοῦ, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους δὲ τῶν ἀρχιερέων ἱεραὶ γραφαὶ, διορίζουσαι τὸν μὲν ἐπίσκοπον ἔχειν τὸ ἐνεργοῦν, ἐξετασθῆναι δὲ παρ' αὐτῶν τὰ κατ' αὐτούς. Πρὸς ταῦτα τί μὲν ἴσως εἶπον ἂν ὑπὲρ τῶν ἐμῶν δικαίων τὰ νῦν ἐάσθω. Ἄλλὰ τί με ἐχρῆν ποιῆσαι ; Δεσποτικὴν καὶ πατρικὴν καὶ διδασκαλικὴν ἐντολὴν 25 παριδεῖν ; Ἄλλὰ τοῦτο εἰ μὲν καλὸν εἰκότως τοῖς παρ' ὑμῶν ὀνειδισμοῖς καὶ σκώμμασι βάλλομαι. Ἄλλὰ πῶς τοῦτο καλὸν καὶ τίς ἂν εἶη τῶν ἐρούντων ὡς καλόν ; Εἰ δ' οὐ καλόν, οὐκ εἰκότως ἄρα, ἀλλ' ἴσως. Τάλλα μὲν ἀφείσθων ἤδη. Τῷ δὲ χρόνον ἐκείνον ἐβδομοῦ ἤδη τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος τετυχηκότα μηδὲ ὅπως ἐθέλησαι, καὶ ταῦτα 30 τῆς ἐπισκοπῆς εὐπορίαν παρεχούσης ἱκανὴν [εἰς] τὰ πρὸς τὸ ζῆν αὐτῷ, καὶ ἕνα χρόνον καὶ μόνον προσμεῖναι τῇ ἰδίᾳ παροικίᾳ τῶν εἰκότων οὐκ ἦν εἰκότως εὐθύναςθαι τὸν ἐπίσκοπον, πολλαχῶς τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων τὰ μέγιστα τῶν ἐπιτιμίων τοῖς οὕτω ποιοῦσιν ἐπανατεινομένων ; Ἄλλ' ἤδη καὶ αὐτὸ κύψας εἰς γῆν καὶ καθυπομείνας, ἀεὶ 85

5 μηδὲ ἔγραφα : μηδὲ AB 10 καὶ ἐπεὶ — ὀρέξεις ἐν τῷ κειμένῳ B : προσθεμμένα ἐν τῇ ᾧα διὰ παρακρημπτικοῦ σημείου A 19 πολὺν A : πολλόν B τίμαι A : τιμαί B 23 τὸ ἔγραφα : τὰ AB 24 τὰ νῦν ἔγραφα : ταῦτα AB 30 μηδὲ ὅπως A : μηδὲ ὅπως B 31 εἰς προσέθηκα : λαίπει AB

πειθόμενος τῇ θεῖα μοι αὐθεντικῇ καὶ πατριαρχικῇ ἐντολῇ, τρίς ἐξε-
 θῶν τὴν ἐξέτασιν ἐζήτουν γενέσθαι, ποτὲ μὲν τούτου, ἄλλοτε δὲ ἐκεί-
 νου ἀναβαλλομένου καὶ ὑπερτιθεμένου. Χρόνου δὲ παραρρυέντος συ-
 χνοῦ, μόλις ποτὲ, μόλις δ' οὖν συνήεσαν ἐν ταύτῳ. Ἄ μὲν οὖν συνελ-
 5 θόντες τῷ ἐπισκόπῳ ἐβουλεύσαντο καὶ κατέπραξαν ὡς ἐβουλεύσαντο,
 αὐτὰ δεῖξει μετ' οὐ πολὺ τὰ πράγματα. Ὅσα δὲ καὶ συνηγωνίσαντο
 μὴ γενέσθαι τὴν ἐξέτασιν τοπικῶς, καθὼς καὶ ἡ ψῆφος τῆς μεγάλης
 ἀγιοσύνης σου παρεκελεύετο, τίς ἢ χρεῖα πολλῶν τῶν λόγων; Εἴ-
 ποιεν γὰρ ἂν καὶ αὐταί, κἂν εἰ μὴ σφόδρα θέλοιν.

10 Ἄλλ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος, οὐκ ἀπορῶν πῶς χρήσομαι
 τῶν εἰδότεων τοῖς πράγμασιν, ἀπορῶ τίσι χρήσομαι τῶν εἰδότεων τὰ
 πράγματα. Τοῖς ὑπὸ τὴν ἐνορίαν τελοῦσι τοῦ ἐπισκόπου ἱερεῖσι καὶ
 λαϊκοῖς; Καὶ τίς ὁ ἐκείνων ἀκουσόμενος ἐνταῦθα; Ἄλλὰ τοῖς ἀρ-
 χιερεῖσιν; Ἄλλ' οἱ αὐτοὶ σύνήγοροι τῷ ἐπισκόπῳ καὶ δικασταὶ καὶ
 15 ἐξετασταὶ, μᾶλλον δὲ, τό γε ἀληθέστερον εἰπεῖν, δικολόγοι καὶ με-
 σῖται καὶ διαλλακταί, καὶ τί μὲν οὐ λέγοντες ὑπὲρ ἐκείνου, τί δὲ
 οὐ πράττοντες; Οὐ μίαν τούτους εἶχεν οἰκίαν; Οὐχ ὁ Παλαιῶν Πα-
 τρῶν ἐν ἑτέροις ἀεὶ φροντιστηρίοις τοῖς ἐν τῷ Μυζηθρᾷ καταλύων,
 ὅτε ἐκεῖσε παρεγίνετο, τηνικαῦτα ὅτε καὶ δὴ ἐμελλεν ἡ ἐξέτασις
 20 γίνεσθαι, παρὰ τῷ ἐπισκόπῳ καὶ κατέλυσεν, σύμπλους καὶ συνέστιος
 ὧν ἐκείνῳ τὰ πάντα; Τί δὲ ὁ Λακεδαιμονίας; Διέλιπεν ἡμέρα ἢ ὥρα
 ἢ καὶ νύξ σχεδὸν μὴ περισυνάγων τὸν ἐπίσκοπον ἑαυτῷ, ταῦθ' ὑπὲρ
 ἐκείνου καὶ λέγων καὶ πράττων καὶ συμβουλευὼν αὐτῷ; Οὕτω ποι-
 οῦσιν οἱ ἐξετασταὶ οἱ νόμιμοι καὶ κανονικοὶ, καὶ μάλιστα οἱ ἀρχιε-
 25 ρεῖς; Ἄλλὰ μὴν διὰ τοὺς τοιοῦτους ὄρισαν ἡ ἀγία σύνοδος ἢ ἐν
 Καρθαγένῃ καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι τὰς ἐγκληματικὰς ἐξετάσεις τῶν ἐπι-
 σκόπων ὑπὸ δυοκαίδεκα ἀρχιερέων γίνεσθαι, ἐνὸς δὲ καὶ μόνου ἐν-
 δέοντος ἀκύρους εἶναι. Καὶ μὴν οὐκ οἶδεν ὁ Λακεδαιμονίας, οὐκ οἶ-
 δεν εἰς οἶον βόθρον ὀρύξας ἐπέπεσεν, ἀλλ' εἴσεται σὺν θεῷ διαταχέως
 30 ἐλευσομένου μου αὐτόθι. Ὁ δὲ λόγος ἐχέτω τῆς προκειμένης ἀκο-
 λουθίας. Καὶ τρεῖς ἡμέρας ἀντέχων ὅπως γένηται ἡ ἐξέτασις τοπι-
 κῶς καὶ σχεδὸν εἰπεῖν παραιτούμενος, βιαζομένων ἐκείνων, τοῦ Λα-
 κεδαιμονίας δὲ μᾶλλον αὐτὸς γὰρ, αὐτὸς ὁ πάντων αἴτιος μηδαμῶς

4 ταύτῳ ἔγραψα : ταυτῷ AB 15-16 μεσῖται ἔγραψα : μεσῖται AB 18 Μυ-
 ζηθρᾷ ἔγραψα : μειζηθρᾷ AB 21 τὰ πάντα B : ταπάντα A. 22 περισυνά-
 γων AB 23 καὶ λέγων καὶ πράττων B : καὶ πράττων καὶ λέγων A. Αἱ ὀνομα-
 στικαὶ ἀπόλυτοι ἔγραψαν ὁδῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως 29 οἶον A :
 ποῖον B διαταχέως. Οὕτως ὁ συγγραφεύς. Ἴδε καὶ κτωτέρῳ σ. 269, 97.

εἶξαντος καὶ μυρίας προφάσεις προβαλλομένου, μήκος ὁδοῦ, τραχύτητα καὶ δυσχέρειαν τόπου, δόκησιν καὶ ὑπέκρισιν ἀλγήματος τοῦ ἰδίου ποδός, ἐπεὶ πάλιν πρὸς ἀναβολὰς χωροῦν τὸ πρᾶγμα ἐώρων, μόλις μὲν, ἐνέδωκα δ' οὖν, δύο μὲν ἐκείνων, τρίτου δ' ἐμοῦ τελοῦντος. Ὅπως μὲν οὖν ἀπήντησαν καὶ τίνα τρόπον τὴν ἐξέτασιν ἐπραξάν καὶ ὅπως σκαιωρήσαντες τοὺς οἰκογενεῖς καὶ οἰκειακοὺς ἐστειλαν τοῦ ἐπισκόπου μετὰ θράσους καὶ ἀπειλῶν εἰς τὴν Μαίτην, ἵνα φέρωσιν οὗτοι τοὺς κατηγοροὺς καὶ ὅπως κοινῇ ἐτάχθη γνώμη, ἵν' ἀπέλθῃ ἀπεσταλμένος παρ' ἡμῶν, ἐκεῖνοι δ' ἐπραξάν κἄν τούτῳ τὸ ἐναντίον καὶ ὅσα ἠπέλιθσαν οἱ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ ἐγκαλοῦντος καὶ συνέχεον καὶ ἐτάραξαν καὶ ὅτι ἀπὸ τῶν πολλῶν ὀλίγοι τινὲς ἦσαν τῶν κατηγορῶν, ἐροῦσι τοῦτο πολλοὶ, καὶ ἐροῦσι καλῶς, κἄν οἱ ἀρχιερεῖς ἀρνήσωνται ταῦτα, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ παραστήσει καὶ δεῖξει σαφῶς. Ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ γραμματίου, ἐν ᾧ κατεγράφησαν τὰ μερικῶς κατὰ τοῦ ἐπισκόπου δῆθεν λαληθέντα ἐγκληματικὰ κεφάλαια, εἶπερ καὶ προσεκόμισε τοῦτο τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ σου ὁ καλὸς Λακεδαιμονίας, ἐκεῖνο λέγω ὅποσον ἔγραφεν ὁ ἐκείνου χαρτοφύλαξ, ὅπερ καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἐν τῇ ἀναφορικῇ ἡμῶν γραφῇ καταγράψαι, τοῦτο εἰπόντες, ὅτι καὶ τοῦτο ἐμφανισθήσεται καὶ αὐτὸς ἀπὸ στόματος εἰς πλάτος διηγήσεται. Τί μὲν οὖν εἶπεν, αὐτὸς ταχ' ἂν εἰδῆ μᾶλλον μετὰ τῶν ἀκουσάντων. Πλὴν ἀπὸ τῆς τιμίας γραφῆς τῆς μεγάλῃς ἀγιωσύνης σου εἰκάζω μὴδὲν αὐτὸν εἰπεῖν ὑγιές. Καὶ ταῦτα δὲ, εἴ τι καὶ λέλεσται πρὸς αὐτοῦ, συνωδὰ πᾶσιν οἷς ἐπραττεν εἶναι δοκεῖ. Καὶ θαυμαστὸν οὐδέν. Θαυμαστὸν μὲν οὖν ἦν ἂν μᾶλλον, εἰ ἄλλως ἐφθέγγατο, ὅπερ ἀπάδον ἂν ἦν τῶν τε τρόπων τῆς τε ἐξ ἔθους αὐτοῦ μακρᾶς συνηθείας καὶ προαιρέσεως. Εἶτα αὐτὸς μὲν κατεβόα καὶ καταβόα μέχρι τοῦ νῦν, καὶ μεγίστοις χαλεποῖς καὶ λυπηροῖς περιέβαλε τὸν χαρτοφύλακα τῆς κατ' αὐτὸν ἀγιωτάτης ἐκκλησίας, καὶ οὕτω μέχρι τοῦ νῦν ἐνέδωκεν ἐν τῇ συλλειτουργίᾳ οἱ, καὶ ταῦτα συνοδικῶς ἀπεκδυσάμενου τὸ παρ' ἐκείνου λαληθὲν ἐγκλημα κατ' αὐτοῦ,

1 εἶξαντος ἔγραφα : εἶξαντος AB 4 τρίτου δ' ἐμοῦ τελοῦντος B : τρίτου δ' ἐμοῦ τελοῦντος ἂν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ῥα διὰ παρακρημπτικοῦ σημείου τρίτος δ' ἦν ἐγὼ A 6 σκαιωρήσαντες. Ἴδε σκαιωρία κατωτέρω σ. 270, 10-11 καὶ παρὰ *Lampinos* *Echtesis Chonica*. Ἐν Λονδίνῳ (Methuen and C^o). 1902 σ. 110. 8 κοινῇ ἔγραφα : κοινῇ AB 11 δεῖ B : δεῖ ὡςπερ εἶτα ἐτεγράφητος τοῦ ὡςπερ A 20 εἶπεν ἐπομένου κενοῦ δύο γραμμάτων μετὰ τελευταίας διὰ τῆς πρότερον γραφείσης λέξεως B : εἶπεν ἂν A 25 ἀπάδον ἔγραφα : ἀπάδον AB 27 περιέβαλε B : κατέαξε A 28 αὐτὸν A : αὐτοῦ B

ὅποιον οὐδὲ ἶχνος ἦν ἐγκλήματος· οὔτε γὰρ ὄλως ἱεροτελεστία προέδη
 τις ἐπ' ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ἡ παῖς ἐπταετῆς οὐπω ἦν. "Ὁ δὲ κατέπρα-
 ξεν ὁ ἐπίσκοπος ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀνεψιᾷ, χρόνων οὕση πλεον ἢ
 5 μὲν συνεκάλυψε, τὰ δὲ συνέπραξεν, ὥστε τὸν τὰ παράνομα δράσαντα,
 ὡς θειοὶ νόμοι καὶ ἱεροὶ κανόνες, ἀντι ποινῆς καὶ κολάσεως τιμῶν καὶ
 γερῶν ἀξιοθῆναι. Τοσαῦτον ἀντέστραπται τῷ καλῷ τούτῳ ποιμένι τὰ
 πράγματα, ὥστε τοὺς μὲν οὐδὲν ἡδικοκίτας ἀπεσχισμένους καὶ κατα-
 10 δεδικασμένους ἔχειν, καὶ ταῦτα πολλάκις τιμῆαις γραφαῖς τῆς μεγά-
 λης ἀγιοσύνης σου παρακελευομένης μηδὲν ἐνοχλεῖν τοὺς μηδὲν ἀδι-
 κοῦντας ἀδίκως. Ὁ δ' οὐκ ὀλιγάκις ὑπακούσας μέχρι τοῦ νῦν φαί-
 νεται, ἀλλὰ καὶ τὴν πράξιν μᾶλλον ἀνέτρεψεν ἐκείνην ἣν ἐκύρω-
 σεν ἡ μεγάλη ἀγιοσύνη σου μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν θείας καὶ ἱερᾶς
 15 συνόδου, καὶ τὸν ἐνομον γάμον ἐκεῖνον εὐθὺς ἐλθὼν τριηκοῦτα διέ-
 λυσε καὶ γυναικὶ συνῆψεν ἑτέρα τὸν ἄνδρα, μηδὲν ὑπεστειλάμενος,
 μήτε τῆς ἱερᾶς καὶ θείας κορυφῆς τὴν εὐλογον καὶ δικαίαν περὶ τού-
 των ἀπόφασιν, μήτε μὴν τὴν συνοδικὴν διάγνωσιν, τοὺς δὲ παρανό-
 μους καὶ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν θείων καὶ ἱερῶν χωροῦντας κανόνων
 20 πειρασθαι περιθάλλειν καὶ περικαλύπτειν καὶ συσκιάζειν, μᾶλλον δὲ
 καὶ συνδικαστρέφειν ἐκεῖνοις τούτους καὶ αὐτόν.

Ἄλλ' ἔστω ὡς ἐνοχός ἐστιν οἷς ὑπόκειται πᾶσιν ὁ Μαΐνης. Τί δὲ
 ἡ τοῦ Μαξίμου, ἐκείνου δὴ τοῦ σφόδρα Μαξίμου, ὃν ἴσασι πάντες
 μᾶλλον ἢ τινα τῶν πάλαι διαβεδοημένων καὶ θρυλουμένων, χειροτο-
 25 νία τοῦ γῆς κεκάλυπται καὶ συγκέχλωσται τοῖς καλοῖς τῶν ἀρχιε-
 ρέων ἐξετασταῖς, τοῖς καὶ δυσὶ λέγω; Καὶ ὁ μὲν ἱερός Λακεδαιμο-
 νίας· μέγας γὰρ ὁ ποιῶν καὶ μεταπλάττων τὰ τοικῦτα τὸν Βρεστέ-
 γων ἐπίσκοπον τῆς κατ' αὐτὸν ἐκκλησίας, ἀνθρωπον γηραιὸν, ἀπλοῦν
 ἄκακον, οὐδὲν ἄλλο εἰδόμενα εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν κατὰ τὸν θεῖον
 Ἄποστολον, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον, ὅτι ἐχειροτόνησέ τινα, καὶ
 30 ταῦτα προτροπῇ τοῦ τότε Θαυμακοῦ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Καρυουπό-

2 τίς ἔγραψα: τίς AB 3 αὐτοῦ ἔγραψα: αὐτοῦ AB 6 τιμῶν A: τι-
 μῆς κατὰ νεωτέραν διόρθωσιν ὡχρετέρω μέλανι ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος
 τιμῶν B 10 τοὺς μηδὲν A: τοῖς μηδὲν νεωτέρω γραφῇ καὶ ὡχρετέρω μέλανι
 ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος τοῦς μηδὲν B 21 ἐνοχός ἐστιν ἔγραψα: ἐνοχος ἐ-
 στί AB 23 ἢ τινα ἔγραψα: ἢ τινα AB θρυλουμένων ἔγραψα: θρυλλουμέ-
 νων AB 29 ἐχειροτόνησέ τινα ἔγραψα: ἐχειροτόνησε τινα AB 30 Καρυου-
 πόλεως ἔγραψα: καρσιουπόλεως AB, ἐν δὲ τῷ A μετὰ τοῦτο ἡ λέξις μαρτυρίαι
 περιγεγραμμένη ἄνωθεν

λεως, καὶ οὐδ' ἦν τὸ τοῦ χειροτονηθέντος ἐπιτίμιον μέγιστον καὶ οἶον
τὸ τοῦ Μάξιμου, μᾶλλον δὲ οὐδὲ τὸ πολλοστὸν τῶν ἐκείνου ἐγκλη-
μάτων, τὸν μὲν ταλαίπωρον ἐκείνον ἐπίσκοπον ἀργίᾳ καθυπέβαλεν,
εἶτα συνεχώρησε τὸ δ' ἕπως καὶ τίνι τρόπῳ αὐτὸς ἂν εἰδείη μᾶλλον
καὶ μετ' αὐτοῦ ἐξακόσιοι· ἀλλ' ὅμως οὕτω πάλιν παρεσκευάσεν, ὥστε, ὁ
μηδεμιᾶς ἐξενεχθείσης συνοδικῆς ἀποφάσεως νομίμου καὶ κανονικῆς
μὴ ὅτι γε ἀρχιερέων δώδεκα, ἀλλ' οὐδ' ἐλαττόνων, θανάων ἰδιώτης ὁ
ταπεινὸς ἐκείνος ἐπίσκοπος ἐτάφη. Ὁ δὲ τὸν Μάξιμον χειροτονήσας
ὄσιος καὶ δίκαιος καὶ γερωῖν πολλῶν ἄξιος. Οὕτω γὰρ δοκεῖ τῷ καλῷ
Λακεδαιμονίας, τῷ ζηλωτῇ τῆς εὐσεβείας καὶ τῶν ὀρθῶν δογμάτων 10
τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ νόμων προασπιστῇ. Ἄλλ'
εἰ μὲν ὁ Μάξιμος ἱερεὺς, τοῦτο δὲ πολλοῦ ἂν ἐκείνος πρίατο καὶ ὁ
χειροτονησας ἐπίσκοπος· εἰ δ' ἐκείνος μὲν, οὐδ' ἂν εἰ τι καὶ γένοιτο,
τῷ τῶν ἱερωμένων ἐγγραφήσεται χορῶ, πῶς ὁ χειροτονησας τῷ τῶν
ἐπισκόπων ;

15

Ἄλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄλλοις. Περὶ δὲ τετραγαμιῶν καὶ συνοικεσιῶν
παρὰ νόμων, κεκωλυμένων λέγω, καὶ πάντῃ κεκωλυμένων παρὰ τῶν
θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων, καὶ χρηματικῶν ἀγωγῶν μυρίων ἐξετα-
σθήσεται καὶ δειχθήσεται ταῦτα πάντα κανονικῶς καὶ νομίμως, συν-
αιρομένου θεοῦ. Ἄ δὲ σκόπτων καὶ κατονειδίξων ἡμᾶς διὰ τῆς τι- 20
μίας σου παρακελεύῃ γραφῆς τίς ὁ εἰπὼν ; ἐμοῦ ποῦ τελούντος ; Τί-
νες οἱ καθ' ἡμῶν μαρτυρήσαντες ταῦτα καὶ πότε καὶ ποῦ καὶ τίνων
ἐμπροσθεν, ὡς ἐγὼ τῶν τοῦ ἐπισκόπου εἰσοδημάτων ἢ κτηματικῶν ἢ
καὶ ἀερικῶν ἔλαβόν τι μέχρι καὶ ἐνὸς ὄβολου καὶ ὡς ἐκείνω μὲν ἦν
ἐξ ἔθους λαμβάνειν ἐτησίως κανονικοῦ χάριν ἐλαίου λίτραν μίαν, αὐ- 25
τὸν δ' ὑπετύπωσα λαμβάνειν κοκκία ἕξ, καὶ ποῦ τοῦτο ἦν ἐν πάσῃ
τῇ ἐπαρχίᾳ Μαθίης ; Ὅκτῶ κοκκία ἦν ἐξ ἔθους ἕκαστον ἱερέα διδόν-
ναι κατ' ἔτος χάριν κανονικοῦ, καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἀδίκῃ γνώμῃ καὶ
πλεονεκτικῇ καὶ βίᾳ μᾶλλον καὶ δυναστείᾳ ἐλάμβανεν ἀπ' ἐκάστου
τῶν ἱερέων ἀνὰ λίτραν μίαν ἔλαιον, ὅπερ ἐκείσε τοπικῶς εἰκοσιτεσ- 30
σάρων κοκκίων τὸ ἔλαττον ἐτιμάτο καὶ ἦν τριπλάσιον τοῦ νενομισμέ-

1-3 καὶ οἶον—ἐγκλημάτων· ἐν τῷ κειμένῳ B : ἐν τῇ ᾠφ. διὰ παραπεμπτικοῦ
σημείου A B ἀργίᾳ ἔγραφα : ἀργεία AB καθυπέβαλεν B : καθυπέβαλλεν B
5 ἑξακόσιοι B : τριακόσιοι A 6 μηδεμιᾶς B : μηδὲ μιᾶς B 11 προασπι-
στῇ A : προδοπιστῇ B 20 κατονειδίξων A : κατονειδίξων B 24 ἔλαβόν τι
ἔγραφα : ἔλαβον τί AB 26 κοκκία ἔγραφα : κοκία AB ὁμοίως καὶ κατωτέ-
ρω ἐν πάσῃς ταῖς πτώσεσι 27 ἐξ ἔθους A : ἐξέ-
θους B 30 ἀνὰ λίτραν B : ἀναλίτραν A 30-31 εἰκοσιτεσσάρων ἔγραφα : κῶ AB

νου. Περὶ οὗ καὶ πολλὰ καταδοήσαντες οἱ ἱερεῖς ἀντὶ ὧν ἐλάμβανον κοκκίων ὀκτὼ πρότερον οἱ πρὸ αὐτοῦ πάντες ἐπίσκοποι ἐποιήσαμεν ἵνα λαμβάνῃ ἀφ' ἐκάστου κοκκία δώδεκα. Καὶ τοῦτο δὴ τάχα κοι-
 νῶς ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων πέπρακται, καὶ ἐκεῖνος ἐρρῶσθαι πᾶσι τοῖς
 5 τοιοῦτοις φράσας ἐδασμολόγησεν ἄρτι παρ' ἐκάστου τῶν ἀθλίων ἱε-
 ρέων ἐλαίου ἀνὰ λίτρας πέντε, ἔστι δ' ὧν καὶ πλεόν, καὶ τοῦτο σὺν
 τόκῳ, συναγαγὼν ἀμύθητόν τι χρῆμα ἐλαίου. Ὅπως δὲ σὺν τόκῳ;
 Τὴν λίτραν τοῦ ἐλαίου ἐποίησεν κοκκία εἰκοσιτέσσαρα, καὶ ἀπῆται, ὥσπερ
 οἱ ἔμποροι οἱ πρὸ καιροῦ τινος ἱκανοῦ τοῖς πένησι δανείζοντες, κατὰ
 10 δὴ τὸ σύνηθες τοῦτο πρόχρεων τὴν λίτραν τοῦ ἐλαίου ἀνὰ κοκκία
 δώδεκα. Οὕτω γὰρ τοῖς προκαταβάλλουσιν ἔτους ἑνὸς ὠνεῖται τοῖς
 ἐμπόροις, ὅπερ ἐστὶ τόκος πάντων βαρύτερος καὶ τοῖς πολιτικοῖς νό-
 μοις σχεδὸν ἀπηγορευμένος. Οὕτω καὶ ὁ ποιμὴν τῆς Μαίνης ἐτοκο-
 γλύφει, μᾶλλον δὲ καὶ τόκους τόκων ἐλάμβανεν, ὥσπερ δὴ καὶ ἀπο-
 δειχθήσεται.

Ἄλλὰ τί ταῦτα πρὸς τὰ λοιπὰ κατορθώματα τοῦ ἀνδρός, οἷον βίων
 ἀρπαγὰς καὶ πνευματικῶν δαρμοῦς γηραιῶν κατὰ γῆς ἐρριμμένων
 οἰκεία χειρὶ τοῦ καλοῦ ἐπισκόπου καὶ ἀπὸ τῆς πολλῆς τύψεως καὶ
 κόπρων ἐκκρίσεως ἐπακολουθησάσης; Καὶ τί ἂν τις καταλέγοι πάντα,
 20 παραλόγους ἀφορισμοὺς καὶ θείων καὶ ἱερῶν ναῶν κατὰ τὴν ἀγίαν
 καὶ μεγάλην τεσσαρακοστὴν κλείσεις καὶ κωλύσεις ἀγιασμάτων ὧν
 ἀπολαμβάνουσι Χριστιανοὶ ἀγιαζόμενοι καὶ ἄλλ' ἄττα μυρία, ἔτι δὲ
 καὶ ἀργίας ἱερέων ἀδίκους καὶ ἀφορισμοὺς παραλόγους, ὡς ἂν χρη-
 ματίζηται παρὰ πάντων; Ὑπὲρ χιλιάδας πέντε ἦσαν ὑπέρπυρα οἱ
 25 κατ' αὐτοῦ ἐγκαλοῦντες, ὅσοι δὴ καὶ ἐνεκάλεσαν ἀδικηθέντες ἐκεῖνη.
 Ἀφ' ὧν μόλις ἠδυνήθην αὐτὸς καὶ ἐδικαίωσα χήρα μὲν μιᾶ ταλαι-
 πώρῳ, καὶ ἐπανεστράφησαν πρὸς ἐκείνην παρ' αὐτοῦ, κάκεινα σὺν
 βία, ἐνώτια ὑπερπύρων τεσσαράκοντα καὶ ἄλλοις τισὶν ἄλλα τινὰ
 ὀλίγα καὶ μερικά· τὰ δὲ πάντα χανδὸν κατέπιεν ὡς ὁ ἀκόρεστος
 30 Ἄδης, καὶ κατὰ τὸν αἰσώπειον μῦθον εἰσιόντων μὲν εἶδομεν ἴχνη
 πολλὰ, ἐξιόντος δὲ οὐδενός. Οὐκ οἶδα σὺν ἐὰν λέγῃ, ὅτι ταῦτα ἔλα-
 βον ἐγὼ ὅσα ἠδυνήθην καὶ ἀπέσπασα αὐτοῦ. Καὶ μὴν εἰσὶν οἱ ἀνθρω-

8 δώδεκα ἔγραψα: $\bar{\iota}\beta$ AB 6 πέντε ἔγραψα: $\bar{\epsilon}$ AB 8 εἰκοσιτέσσαρα
 ἔγραψα: $\kappa\delta$ AB 10-11 ἀνὰ κοκκία δώδεκα ἔγραψα: ἀνακοκία $\bar{\iota}\beta$ AB
 12 ὅπερ ἐστὶ ἔγραψα: ὅπερ ἐστὶ AB 17 ἐρριμμένων A: ἐρριμένων B
 22 ἄττα ἔγραψα: ἄττα AB 28 τεσσαράκοντα ἔγραψα: μ AB 32 μὴν
 εἰσὶν ἔγραψα: μὴν εἰσὶν AB

ποι·καὶ ζῶσιν οὐς ἐδικαίωσα καὶ ἔλαβον ἐκεῖνοι ταῦτα· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ζῶσιν ἀεὶ καταβαῶντες, καὶ τὸ δὴ μείζον, ὅτι, ἀπορήσαντες ὁ τε τῶν ἱερωμένων χορὸς καὶ ὁ τῶν Μανιατῶν δῆμος τῷ ἐπισκόπῳ ἐνεκάλεσαν εἰς τὸν ἅγιόν μοι αὐθέντην καὶ βασιλέα. Περὶ δὲ τῶν ἱερέων, παρακελεύη γὰρ καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων κατονειδίζων, ὁ ἡμᾶς, δύο καὶ μόνον ἀργία καθυπέβαλον, οἱ καὶ τούτῳ δὴ πάνθ' ὑπε-
 ρετοῦντες ἦσαν ἐκεῖνα τὰ παράνομα, κἂν ἐκεῖνοι, ὀλίγα τῆς ἐμῆς φροντίσαντες ἐντολής, οὐδὲ πρὸς ὀλίγον ὑπήκουσαν, ἀλλ' εὐθύς ἱε-
 ρούργουν. Ἄλλων δὲ τινῶν δύο, ὧν τοῦ μὲν ἔλαβε βοῦν, δι' οὗ γεωρ-
 γῶν ἔζη, παρὰ δὲ τοῦ λοιποῦ ἀργύρεον ἔκπωμα δανειακῶς εἰς χρη- 10
 σιν πόσεως αἰτήσας αὐτὸς κατεδυναστεύσε ταῦτα, εἶτα ζητούντων ἀπολαθεῖν τὰ ἴδια καθυπέβαλεν αὐτοὺς ἀργία, οἳ δὴ καὶ πρὸς ἐμὲ ἔλθόντες πρὸ χρόνων ἤδη τριῶν καὶ ἔγκλησιν κατ' αὐτοῦ ποιησά-
 μενοι, ἐπειδὴ διαμνηθεὶς οὐκ ἀπήντησε καὶ ἄπαξ καὶ πολλάκις, καθὼς εἴρηται κατ' ἀρχάς, οὗτοι μὲν ὡς προσήκε λύσεως ἔτυχον, ἐξ 15
 αὐτοῦ δὲ τοῦ ἐπισκόπου καταδικασθέντος μόλις μετὰ δύο χρόνους ἐδόθη τῷ ἐνὶ τῶν ἱερέων ἢ τοῦ σκεύους τιμῇ, ὁ δὲ βοῦς κατεπόθη μετὰ καὶ τῶν ἐτέρων πάντων.

Ἄλλὰ τὰ μὲν ἐκεῖνου ἴσως ἐπιλείψει με ὁ χρόνος λέγοντα καὶ γρά-
 φοντα. Ὅτι δὲ ἠδίκησε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ μέγιστα ἠδίκησεν ὁ κα- 20
 λὸς Λακεδαιμονίας, εἰπὼν ὡς τὰ κατὰ τοῦ ἐπισκόπου λαληθέντα πυρὶ παρεδόθησαν, εἶπον ἂν ἐν καιρῷ τὸ τοῦ Προφήτου Ἄλλ' ἀφείσθω τῆς τοῦ ἀρχιερέως στολῆς αἰδοί. Αὐτὰ δὲ τὰ πράγματα ἐλέγξει του-
 τον σαφῶς, ἀπερικαλύπτῳ προσώπῳ περικαλύφαντα τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν καὶ διὰ τὸ ταχύτερον τὴν ἀλήθειαν φανῆναι τοῦ ἀνδρὸς στέλλω 25
 τὰ τοῖς γράμμασι τῶν ἐγκλητευσάντων ἴσα καὶ ὅμοια· ἐλεύσονται δὲ καὶ τὰ πρωτότυπα μετ' ἐμοῦ σὺν θεῷ καὶ διαταχέως. Ἐκεῖνο δὲ τὸ γραμμάτιον παρεδόθη καὶ μόνον πυρὶ, καὶ τοῦτο τῇ πολλῇ βίᾳ καὶ παρακλήσει τῶν ἀρχιερέων καὶ τῇ πρὸς ἐμὲ συνεχῆ αὐτῶν ἐπελεύσει δι' αὐτὸ, ὅπερ οἰκειόχειρον τοῦ ἐπισκόπου πρὸς τὴν ἴδιαν αὐτοῦ ἀνε- 30
 ψιάν, λεγόντων δὲ δὴ καὶ ἔλεγον, ὡς τὸ μέγα καὶ ἱερὸν τῶν ἐπισκό-
 πων σχῆμα μὴ γενέσθαι κατάπτυστον οὕτω δὴ καὶ καταγέλαστον παρὰ τῶν ἀκουόντων καὶ βλέπόντων.

2-4 καὶ τὸ δὴ μείζον — βασιλέα ἐν τῷ κειμένῳ B : πρόσθετα ἐν τῷ φθ' διὰ παρχπεμπτικῶν σημείων A 6 καθυπέβαλον A : καθυπέβαλλον B 12 ἀργία ἔγραψα : ἀργεία AB 15 κατ' ἀρχάς ἔγραψα : καταρχάς AB 15-16 ἐξ αὐτοῦ A : ἐξ αὐτοῦ B 27 καὶ μετὰ τὸ θεῷ A : λείπει B διαταχέως ἴσα καὶ ἀνωτέρω σ. 264,29.

Ε.Σ. ΔΕΛΤΑΚ.Τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ἄλλὰ τὰ τοιαῦτα σιωπῇ καὶ λήθης παραπεμπτέον βυθοῖς, εἰ γε καὶ οὔτε προφανῆ πάντῃ οὔτε μὴν ἀκίβδηλα καὶ ἀμώμητα. Ὡς δὲ καὶ τοῦτο κἂν τοῖς ἱεροῖς μοι διορίξῃ γράμμασιν, ὅτι κατηγόρησα τοῦ ἐπισκόπου, καὶ ὡς ἐχρήν, εἰ μὲν λύπη τινὶ καὶ ἀψιμαχίᾳ· αὕτη γὰρ ἢ
 5 φωνῇ, αὕτη καὶ τίνος ἐστὶν ἔγνων· οὔτε διημερεῦσαι μοι τὴν πρὸς ἐκείνον ὀργὴν κατὰ τὴν δεσποτικὴν καὶ θεῖαν ἐντολὴν, ἀλλ' εὐθὺς λυσαί ταύτην, εἰ δὲ καλῶς καὶ δικαίως ἔγνων τὰ κατ' ἐκείνου λαληθέντα, μὴ σιωπᾶν, ἀλλ' ἀνθίστασθαι καὶ διεγερθῆναι ὑπὲρ τῶν τῆς Χριστοῦ ἁγίας ἐκκλησίας ἱερῶν κανόνων καὶ νόμων, τοῦτό φημι, ὡς
 10 ἂ μὲν ὑβρίσει καὶ κατεῖπεν ἐμοῦ καὶ ὄσους δόλους ἔραψε καὶ σκαιωρίας καὶ ὄσα γράφων καὶ διαβάλλων πανταχοῦ ποιεῖ, καὶ ἄρτι πλέον, ἅτε καιροῦ δραξάμενος καὶ τὴν τῆς ἐμῆς ἐκκλησίας ἐπισκοπὴν ὑπὸ ἐτέραν ποιήσας ἐνορίαν, ὡς οὗτος αὐτὸς βρενθυόμενος καὶ ὑπεραιρόμενος λέγει καὶ πράττει, καὶ ἀφείθησαν καὶ ἀφίενται πρὸς ἐμοῦ τούτῳ,
 15 καὶ μὴ δῶν Κύριος ὁ θεὸς αὐτῷ τινὰ τούτων ἀμοιδήν, κἂν ἔτι πολλῶν τούτων λαλῇ καὶ καταδοᾷ καὶ διαβάλλῃ με χεῖρω. Ἄ δὲ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ νόμων καὶ τῆς τούτων ἀκριθείας, σὺν οἷς καὶ ἡ εὐσέβεια, ὥσπερ δὴ τῷ μεγάλῳ πατρὶ καὶ διδασκάλῳ κανονίζεταί Κυρίλλῳ, ἅτινα δὴ καὶ πέπραχεν ὁ ἐπίσκοπος
 20 παρὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνας, ἔχω ἀεὶ ἄκυρα καὶ ἀσυγχώρητα, ἐπεὶ εὖρον αὐτὰ σαφῶς γεγονότα. Οὐδὲ γάρ εἰσι κεκρυμμένα, ὡς ἐλέγχων δεῖσθαι καὶ κατηγόρων, αὐτὰ δὲ ταῦτα καθ' αὐτὰ βοᾷ ὡς πεπραγμένα. Ὅσα δ' εἰσὶν ὑπὸ ἐξέτασιν λεγέσθων οἱ κατήγοροι ταῦτα καὶ δεικνύτωσαν. Καὶ ἂ μὲν οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ περὶ πάντων αὐτῶν
 25 κανόνες καὶ οἱ φιλευσεβεῖς διορίζονται νόμοι καὶ καθ' ἕναστον τῶν παραβεβιασμένων τὴν οἴαν ἀπὸ τούτων παραδηλοῦσι ποινὴν οὐ τελέγειν οὔτε γράφειν προσήκει μοι καλῶς εἰδυῖα καὶ στηριζούση τὰ τοιαῦτα, μᾶλλον δὲ σχεδὸν καὶ νομοθετούση περὶ τούτων τῇ μεγάλῃ ἁγιωσύνῃ σου. Ταῦτα δὲ καὶ αὐτὸς φρονῶ, καὶ τοῦτό φημι, ὅτι, κἂν
 30 ὄστισοῦν ἐπιτάτῃ, κἂν δέη με ἀποθανεῖν, οὐδέν τι τούτων τοῖς ἐπιχειροῦσι καταλύειν παραχωρήσω κἂν τὸ σμικρότατον, ἀλλὰ τό γ' ἐμὸν σὺν θεῷ μέχρι τέλους περὶ τῶν τοιούτων τηρήσω.

3 διορίξῃ γράμμασιν ἔγραψα· διορίξῃ γράμμασι B : γράμμασι διορίξῃ A

4 ἀψιμαχίᾳ ἔγραψα : ἀψιμαχία AB 8 ἀνθίστασθαι B : ἐρίστασθαι ἐν τῷ κειμένῳ, ἀλλ' ἐν τῇ ψα ἀτελής ἢ διόρθωσις ἀνθί A 10-11 σκαιωρίας. ἴδου ἀνωτέρω σ. 265,6

15 τινὰ ἔγραψα : τινὰ AB 27 εἰδυῖα B : εἰδυῖα A

28 νομοθετούση A : νομοθετούση B 29 σου B : λέπει A ταῦτο φημι ἔγραψα : τοῦτο φημι AB

Καὶ μὴν περὶ τοῦ λόγου τοῦ κατηγόρου, ὡς ἄλλως ἐγὼ κατηγόρησα τοῦ κατηγόρου, τίς ὁ τοῦθ' ὑπορούξας, μᾶλλον δὲ συρράψας; Ἐκεῖνος ἦν ὃς ἐσπούδαζε καὶ ἐνταῦθα τοῦτο κατεργάσασθαι ὀδερῶς, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθη οὐδ' ἔτι δυναθεῖται ποτε. Κατηγόρων δὲ ὄντων τοσοῦτων, ὧν καὶ τὰ ἔγγραφα ὄγλα, εἰ καὶ αὐτοὶ μὴ παρήσαν, πῶς ἐγὼ ἢ κατήγορος; τίνων ἀφανῶν πραγμάτων συστάσεις νομίμου θεομένων καὶ μαρτύρων; Οὐκ αὐτὰ γεγονότα βοᾷ τὰ πράγματα, εἰ μὴ τις καὶ τὸν ἐπιτιμῶντα τοῖς παραχαράττουσι τὴν εὐσέδειαν καὶ ὅ τι μάλιστα ἀνθιστάμενον καὶ τῆς ἀληθείας ὑπεραγωνιζόμενον ὡς κατήγορον ἐγγραφήναι προστάξει ἢ καὶ τὸν δικαστὴν εἰσαγωγίμῳ ἐρεῖ τὸν στεφάνων καὶ γερῶν ἄξιον; Ἄλλ' οὐκ ἐρεῖ τις τῶν πάντων, εἶδα καλῶς.

Ταῦτα μὲν οὖν πάντα γέγραφα τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ σου καὶ ἀνινεγκα κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον μετὰ τῶν βενετικῶν κατέργων τὰ κακῶς προδάντα πάντα καὶ οὐδὲ ὁλως νομίμως καὶ δικαίως καὶ κανονικῶς ἐν τῇ τοῦ ἐπισκόπου δῆθεν ἐξετάσει γεγονότα, ἀλλὰ συσκιασθέντα παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ μηχανῇ. Οὐκ εἶδα δὲ μόνον εἰ καὶ ῥαδιουργία τις ἐγένετο, ὡς περὶ δὴ κὰν τοῖς ἄλλοις, καὶ οὐκ ἔφθασε τὰ ἰδιά μου γράμματα πρὸς τὴν μεγάλην ἀγιωσύνην σου, ὅπερ ἔχω καὶ εἰκάσαι διὰ τὸ μηδεμίαν ἐκείνων ἀπολογία πρὸς ἐμὲ διὰ τιμίας σου γραφῆς γενέσθαι. Ὡν ἔτι τὰ σχέδια περισωζομένων τούτοις ἄρτι στέλλω 20 τὰ ἴσα μετὰ τῶν ἄλλων πάντων, ἃ δὴ καὶ γένοιτο σῆμα καὶ ἀνελλιπή κομισθῆναι, ὅπως εἰδῆ ἀκριβῶς ἢ μεγάλη ἀγιωσύνη σου εἶα δὴ τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς φανακίσαντας αὐτὴν λόγοις ἀπατηλοῖς καὶ παρακαχαραγμένοις. Αὐτὸς μὲν οὖν ἐμμένων ἀεὶ τῇ φίλῃ καὶ διαθέσει τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου καὶ τῷ πρὸς αὐτὴν ἐμοῦ χρεῖε σχεδὸν καὶ 25 ἀπαραιτήτῳ, οὔτε πρῶτον τὴν τοῦ ἐπισκόπου ἀργίαν, οὔτε πάλιν τὴν ἐκ τρίτου, μεθ' ὃ εὐλόγως ἐγὼ αὐτὸν ἤργησα, συγχώρησιν, οὔτε τὴν ἐξέτασιν ἦν ὄρισας ὅπως γένηται, οὔτε νῦν τὴν ἐκείνου ἀθώωσιν καὶ τὸν κατ' ἐμοῦ ὡς ἀδικούντιος θρίαμβον, οὔτε τὸ τελευταῖον, ὅτι ἀφείλες καὶ τὴν ἐπισκοπὴν, ἣν ἔχουσα νέμεται ἢ κατ' ἐμὲ ἐκκλησίαι σχεδὸν 30 πεντακοσίους χρόνους διὰ τε χρυσοβούλλων καὶ σιγίλλων καὶ

2 ὑπορούξας ἔγραφα : ὑπορούξας AB 11 τις B : τίς A 13 Ἰούλιον ἔγραφα : Ἰούλλιον AB 14 πάντα ἐν τῇ κειμένῳ κατὰ συνέχειαν A : πρόσθετον ἀνωθεν ὠχροτέρῳ μέλανι B 17 τις ἔγραφα : τίς AB 18 καὶ ἐν τῇ κειμένῳ κατὰ συνέχειαν A : πρόσθετον ἀνωθεν B 21 ἀνελλιπῆ A : ἀνελιπῆ B

27 μεθ' ὃ ἔγραφα : μεθὸ AB 31 πεντακοσίους ἔγραφα : φ καὶ ἐν τῇ φε νεωτέρῳ χεῖρι D appos B : φ A

πράξεων συνοδικῶν, οὐδὲ τούτων ὑπολογισάμενος, ἀλλὰ πάντα γεν-
 νικίως ὑπομείνας, ἀναφέρω τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ σου, ὅτι πρὸς ἕν ἑκα-
 στον πάντων καὶ κοινῇ πρὸς πάντα ἔχων δεικνύειν καὶ παριστᾶν νό-
 μιμα καὶ κανονικά δίκαιά μου πολλὰ, πρὸς οὐδένα τῶν πάντων ἕτε-
 ρον εἶπομι' ἂν εἰ μὴ πρὸς μόνην τὴν μεγάλην ἀγιωσύνην σου, τὸν
 καὶ δύναμιν ἔχοντα ἰάσασθαι ταῦτα. Καὶ τοσοῦτον ἐτήρησα τὴν σὴν
 ἐντολήν, καὶ ταῦτα δυνάμενος ἔχειν τὴν ἐμὴν ἐπισκοπὴν, ὥστ' οὐδ'
 ἐδεξάμην τινὰ τῶν ἐκείθεν ἀφικνουμένων καὶ ἀδικουμένων τὰ μέγι-
 στα οὐ μόνον ὡς μητροπολίτης αὐτῶν, ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑξάρχος τῆς Πε-
 10 λοποννήσου. Περὶ δὲ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἐπισκοπῆς τῆς κατ' ἐμὲ
 ἐκκλησίας ἀνενεχθὲν τῷ ἁγίῳ μοι αὐθέντῃ καὶ βασιλεῖ καὶ τῷ ἁγίῳ
 μοι αὐθέντῃ καὶ δεσπότῃ παρὰ τοῦ Κορίνθου, δείξαντος τὰς αὐτοῦ
 τῶν δικαιωμάτων δυνάμεις, ἠναγκάσθη καὶ αὐτὸς καὶ ἔδειξα καὶ ἀνέ-
 φερον πρὸς αὐτοὺς πᾶν ὅπερ εἶχον δίκαιον. Ἔτι δὲ ἀπασχολούμενοι
 15 ὑπὲρ τῆς τῶν Χριστιανῶν συστάσεως ἐν ταῖς ἐκστρατεῖαις οὐδεμίαν
 ἀπόφασιν ἐξήνεγκαν περὶ τούτου. Καὶ, εἰ περ ἐτύγχανον ἐνταῦθα εὐ-
 ρισκόμενοι, προσκυνήσας αὐτοὺς εὐθέως ἂν ἔτρεχον πρὸς τὴν μεγά-
 λην ἀγιωσύνην σου, ὥστε τυχεῖν πάντα ἐκεῖνα τῆς προσηκούσης ἰά-
 σεως. Πλήν πεποιθὼς ἐπὶ Κύριον ἐλεύσομαι τάχιστα, ταῖς τε ἐμοῖς
 20 δικαιώμασι, νομίμοις καὶ κανονικοῖς οὖσι, θαρρῶν, καὶ διὰ πάντων εὐ-
 λόγοις καὶ πρὸ τούτων τῇ ἀγάπῃ καὶ ἀναδοχῇ τῆς μεγάλης ἀγιω-
 σύνης σου, ὧν οὐδὲν ἰσχυρότερον, καὶ ἢν γένοιτο θᾶπτον ἰδεῖν καὶ
 προσκυνῆσαι, καθὼς αὕτη ἐφίεται.

B'

† Τῆς δεσποτικῆς καὶ θείας καὶ ἱερᾶς εὐαγγελικῆς φωνῆς τοῦ
 25 μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαπρύσιόν τι καὶ
 ὑψηλὸν τῆς κατὰ τὸν ἄριστον βίον τῶν Χριστιανῶν πολιτείας ὑπα-
 γορευούσης καὶ τέλειον καὶ πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ ταῖς προϊσταμένοις
 τῶν ἐκκλησιῶν, ἃς τῷ ἰδίῳ ἐξηγγόρασεν αἵματι καὶ καθηδραίωσε καὶ
 ἐπωκοδόμησε ταῖς ἀποστολικαῖς διδασκαλίαις καὶ ὑψηγήσῃ, τοὺς

5 εἶπομι' ἂν B : ἐρῶ ταῦτα ἐν τῷ καιμένῳ, ἐν δὲ τῇ φῶ διὰ παρακεμπτικῶθ
 σημεῖου εἶπομι' ἂν A 6 σὴν ἐν τῷ καιμένῳ κατὰ συνέχειαν A : πρόσθετον
 ἀνωθεν ὠχρότερον μέλανι B 12 αὐτοῦ ἔγραφα : αὐτοῦ AB. 20 διὰ πάν-
 των B : διαπάντων A 28 καθηδραίωσε